

REDACTIA

Deak Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an ... 24 cor.
Pe jumătate an ... 12
Pe 1 lună ... 2N-rit de Duminică pe an 4
coroane.Pentru România și America
10 coroane.Pentru România și străinătate
numeri de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deak Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 9 bani
de fiecare publicațiune.Manuscripte nu se
inapoiază.

Telefon oraș și comitat 562

Vorbirea dlui Vaida.

(*) Ziua bună se arată de dimineață, — zice românul. Proverbul acesta, dacă îl va fi aplicat cineva, se potrivește de minune asupra activității parlamentare a câtorva dintre deputații noștri. Intre ei în primul rînd dl Al. Vajda, a cărui debut în Dietă l-am și înregistrat p'atunci ca p'un îmbucurător eveniment în viața noastră atât de săracă politicește. Intr'adevăr, deja întâia vorbire a dlui deputat a impus și cele ce au urmat îndreptățesc speranțele ce am exprimat atunci.

Vorbirea de Joi a dlui Vajda, incontestabil, este iarăși bună. D-sa își menține locul cucerit la prima intrare. Ba a mai câștigat. Pune preț — și bine face — nu pe tăria frazei, ci condensează motive după motive și tenorul întregii vorbiri este o mândrie națională care adversarilor trebuie să impună, iar pe frați îi înalță.

Numai decît, la începutul vorbirii sale, ocupându-se de »bunătatea« membrilor din guvern față de români, zice:

»Dacă cercetăm deci bine declarațiunile făcute în chestia națională și ținem în evidență declarația făcută de contele Batthyányi Tivadár, unul dintre vicepreședinții partidului kossuthist, ajungem la următoarea convingere: Ministrii sunt bărbați cu maniere sociale foarte elegante; e foarte amabil colegul contele Batthyányi Tivadár. Dar ce se vede din toate vorbirile lor? Aceea, că ei ar voi să ne dea grație, în numele D-Voastră, și că sunt gata a trata cu bunăvoință chestia noastră națională în caz dacă și noi ne prefacem în băieți buni; dacă ne vom purta bine, se vor îndura să ia în considerare plîngerile noastre. Astea-s declarațiuni foarte frumoase, dar, Onor. Cameră, noi tot așa de puțin cerem bunăvoință, pe cât nu așteptăm nici grație, pentru-că noi reprezentăm popoarele noastre și pretindem drepturi pe seama lor.«

Făcând o asemănare între starea socială din Rusia și cea din Ungaria, stări cari se asemănă între olaltă ca două picături de apă, zice:

»Dacă vom căuta cauzele (înfrîngerii în război și a stării anarchice launtrice), vom ajunge la convingerea, că motivele acestei stări dezolate trebuie căutate în faptul că în Rusia veacuri de arîndul peste masele mari a domnit o clasă privilegiată. Clasa asta a pus mîna pe toate drepturile din stat și în guvernarea țării niciodată nu a răbdat lângă sine elemente cu tendențe de a se ridica.

»Natural, că membrii acestei clase privilegiate, fie că aveau însușirile necesare, fie că nu le aveau, ocupau posturile de căpetenie începînd dela cea mai mică treaptă administrativă pînă la demnitatea de ministru și șef al armatei.«

Și, dupăce arată cum elementele viguroase ce se ridicau din popor erau trimise în Siberia, continuă:

»Care a fost urmarea acestei politici?

»Urmarea a fost, că acele clase privilegiate care țineau prin teroare în cătușe întreaga viață publică, au devenit greoaie, leneșe, au degenerat sufletește și în privința caracterului. Când a sosit apoi ziua mare a luptei și a socotelilor, s'au pu-

tut convinge toți de urmările rele ale politicii lor.«

Observăm, în treacăt, că arătînd cum și în Ungaria s'a petrecut aidoma, deputatul Nagy György i-a strigat: »Asta-i obrăznicie!«

Dovadă că tare-i ustură pe șoviniști când le spui adevărul crud.

Replicînd lui Andrassy, care spusese că pe vremea nainte de 1848 ungurii ar fi putut maghiariza naționalitățile, dar n'au vrut, dl Vajda a zis:

»N'ar fi putut să maghiarizeze nici dacă ar fi fost de o mie de ori mai șoviniști decît deputații din camera actuală, din simplu motiv, că limba acelei națiuni maghiare, acelor nemeși maghiari și clase privilegiate nu era limba maghiară, ci limba latină... Clasa aceea deci n'ar fi putut să maghiarizeze, ci cel mult să — latinizeze și pe noi românii cel mult ne-ar fi putut ajuta să învățăm limba noastră strămoșască!«

Privitor la marea laudă a lui Andrassy, că ungurii ne-au apărut adică de turci, după ce constată, dovedind cu istoria, că turcii au stăpînit mai ales teritoriul locuit de unguri, pînă ce naționalitățile au rămas mare parte cruțate, căci s'au știut apăra de dominația turcească, zice:

»Cetatea Buda ... a fost recucerită, dar nici atunci nu de oștiri maghiare, ci de oștirile aliate germane și slave ale Împăratului. Dacă poate fi vorba de mulțumiri și recunoștință, apoi cred că luînd în considerație aceste fapte, mulțumitori și recunoscători ungurii ar trebui să se arate, și nu față de clasa privilegiată, ci față de oștirea împărătească!«

Foarte demn a protestat încontra teoriei lui Andrassy ca patriotismul fruntașilor români să fie adecă judecat de agenții administrativi, »de acei slujbași, pe cari dsa (ministru) i-a numit și despre cari însuși a spus că fac administrație rea și păcătoasă!«

A fost, d'asemeni, foarte nimerită următoarea observare:

»Dacă poporul nostru ar rămîne fără conducători, dacă nu ar avea resvrătitori cum suntem noi, ce s'ar întîmpla? Atunci ar trebui să se repete ce s'a petrecut, atunci ar trebui să vorbească în felul lui Horea și Cloșca!«

Și mai la vale:

»Dl ministru de interne spune că pînă ce partidele maghiare au întotdeauna în vedere statul, noi nu urmărim de cît interese naționale. Întreb însă: dacă neamul meu face parte integrantă a statului, nu este oare îndreptățit să fie factor a vieții statului? Și dacă dl ministru de interne zice că pentru noi nu este statul întăiul, ci interesele noastre specifice naționale, căci noi numai la aceasta ne gîndim, întreb: arată-ne o singură pildă când se gîndește statul și la noi?«

De altfel tocmai exemplele ce a citat, atît în chestii ungurești, cît și în ce privește relațiunile cu România, arată că dl Vajda e un parlamentar care știe nu numai să poarte cuvîntul, ci tot ce spune, spriginește pe învățăturile istoriei, fără care numai ungurii cred că se poate face politică.

Ministrul președinte austriac și afacerile Ungariei. Se comunică din Viena: Pe lângă cele trei secțiuni deja existente pe lângă cabinetul ministrului președinte, s'a înființat o a patra secțiune însărcinată cu afacerile privitoare la Ungaria. Cu conducerea acestei noi secțiuni a fost însărcinat dr. Ioan Zolger, secretar ministerial. Toate patru secțiunile sunt supuse supravegherii șefului de cabinet de pînă acuma dr. Rudolf Sieghardt care a fost înlocuit prin consilierul dr. Klimsa.

Congresul bisericesc din Carloveț l-a preșidat Giurgevici în ședința de ieri, deoarece patriarhul Brancovici e bolnav. Consiliul național și-a ales de membrii pe Domide Clîcin, Cuzman Milanovici, Milan Nedelcovici, Paul Milin, dr. Domide Muzicki și dr. Milivoi Babici, consiliul metropolitan pe Stefan Mihalesici, Boldizsár Popovici și Ion Nagazarevici, ca deputați bisericești și pe dr. Niladinovici, dr. Rocnici și dr. Manoilovici, ca reprezentanți mireni.

Partidul independent a ridicat protest în contra alegerii, pentru-că nu a luat parte la vot și că în loc de 42 voturi au fost numai 28.

S'a iscat o ceartă între cele două partide care a putut fi potolită numai cu mare greutate și pe urmă s'a trecut la ordinea zilei.

Ne trebuie sinceritate!

De dr. Vasile Meruțiu

Se zicea, că ar fi liber un cerc electoral românesc — la Bocșa. Și »Tribuna« spicuiă dintr'o scrisoare dela Budapesta că: »chiar dintre deputații mulți au scos pe plan candidatura dlui V. Lucaciu, care nu numai a suferit mai mult decît ori-cine, pentru neam, dar — se știe — este și un orator, cu care în parlamentul maghiar cel mult Apponyi, dacă s'ar putea compara...« etc.

Citind aceste eu, care, fiind aproape — totuși independent — cunosc destul de bine împrejurările părintelui Lucaciu, mi-am zis: Nu se poate! Deputații noștri se însuflețesc de dorul de a vedea pe Lucaciu în parlament? Cine? Și pentru-ce?

Autorul acelor rînduri trebuie să fie un visător, un om care-și vede prea bun neamul și care, dacă a auzit vorbele acele, nu ține seamă, că și când ne spovedim... mai ascundem câte ceva.

Auzi colo! Să se găsească oare un cerc românesc, care să lupte pentru a reuși să trimeată pe Lucaciu în parlament?

Poate, că s'ar găsi, — și ar trebui să se întrecă toate în aceasta cinste — dacă am avea de luptat numai cu străinii.

Lupta cu adversarul străin te oțelește, îți dă curaj și spirit de jertfă, dar lupta cu frații tăi te deprimă, te doboară, înainte de a fi încercat și fără a ști să te aperi măcar.

Ș'apoi de ce e nevoie să fie Lucaciu deputat? Sunt doar deputați naționali și — dupăcum vizează parlamentul, pe apucate — cred unii, că-s destui. Ori nu s'alintă doar nime cu visul, că deputații români vor câștiga cu numărul voturilor autonomia națională a Transilvaniei. Cred că nu dela număr depinde demnitatea luptei naționale a românilor, în parlamentul din Budapesta.

Ori e nevoie de talentul lui Lucaciu? Și aceasta o recunosc și o cer tocmai unii deputați? De cumva e posibil, atunci de bună seamă aceia nu sunt avizați de a se ilustra singuri și cu orice preț, și nu doresc în orice chip să facă parte din »puținii eroi parlamentari«.

Se întîmplă însă, că și aceștia, nu știu din ce motiv — căci n'o fi doar vr'o recunoștință — solicită une-ori sfatul lui Lucaciu. Dascălul însă arare-ori întîlnește între ucenici chipul și iubirea apostolului Ioan.

E nevoie dar de Lucaciu în parlament?

Da! De o sută de ori nevoie! A dovedit-o aceasta activitatea parlamentară, în deosebite rânduri.

Dacă e așa, dacă se recunoaște de obște, că e lipsă de Lucaciu, ori ar fi numai bun în parlament, atunci de bună seamă la cea mai apropiată alegere i-se va pune la dispoziție cercul electoral cel mai sigur, (bunăoară la Nădlac, unde românii dau a treia parte din alegători.) Și dacă pe deasupra și deputații cer pe Lucaciu, atunci de sigur aceștia vor lupta pe viitor fără cruțare pentru ca să-i asigure reușita (ca de pildă la Maria-Radna, unde au găsit, că-i »unit,« ori chiar ca la Lăpuș). Ori mai deslușit, dacă tocmai deputații sunt dornici de a-l aplauda în parlament, atunci e să credem, că încurând vre-unul dintre d-nii deputați simțindu-și inferioritatea — dacă-i iertat a presupune măcar — față de părintele Lucaciu, îi va pune la dispoziție cercul său... (?)

Aceasta e logica. Dar realitatea, bineînțeles, cine ar încerca să o îndrepte după logică.

Lumea pricepătoare nu se miră, că Lucaciu a căzut la alegeri, luptând cu o administrație unguerească; precum nu trebuie să fie mândrii cei ce au reușit, față de cei ce n'au reușit. Căci doar nu crede cineva, că lipsa de deputație exclude valoarea personală și națională a unui luptător s'au întors, că tot cel ce ajunge deputat duce cu sine în parlament o mare valoare națională. În România, de pildă, a căzut la alegeri marele Brațian, care cu puțin în urmă fuse în fruntea guvernului și a căzut în anul trecut fostul ministru președinte Carp. etc. Și nu le-a scăzut nime din valoare. Deci sub punctul acesta de vedere, căderea lui Lucaciu la alegeri nu prezintă lucru de mirat.

S'ar mira însă obștea românească, când ar ști, că acesta n'a avut să lupte numai cu teroarea jandarmilor și cu zecile de mii ale adversarilor și cu — *sărăcia lui*, ci că odinioară chiar unii deputați români — *lucrând pe sub mână într'un mod ce nu face cinste — i-au zădărnicit reușita.*

Afirm aceste în cunoștință de faptă.

Nu găsec de trebuință să intru în amănunte, căci nu voiesc să fac personalități. Dar cred, că vieții noastre naționale. Trebuie să ne lămurim odată, și să ne cunoaștem, căci se apropie ziua, de mâne — dela care ar trebui să așteptăm ceva — și ne găsește tot păcătoși.

De aceea baremi dela căpeteniile vieții noastre naționale am fi în drept să cerem sinceritate, de nu cumva vrem să înaintăm ca racul. Dar fapte ca și acele, să subminezi pe cineva și apoi să te faci a-l compătimi, nu înseamnă sinceritate, și nu fac cinste.

Și dacă e vorba de părintele Lucaciu și chiar frunțașii îl doresc deputat, apoi prilej au avut frunțașii noștri să-l aleagă. Dar după ce nu numai nu l-au sprijinit, ci unii »naționaliști« chiar *l'au săpat*, e mai cuviincios să tacă.

Dar, dacă e pe adevăr, se poate spune, că dacă românii n'au lipsă de Lucaciu în parlament, apoi cu atât mai puțină trebuință are Lucaciu de parlament.

Cred, că nici un român de bine nu dorește ca Lucaciu — în care clocotește încă sângele de luptă — să-și încheie pagina sa din istoria luptei noastre naționale, dar dacă ar fi vorba așa, cred că o poate iscăli în tot momentul.

S'a scaldat și în glorie și bogată parte a avut și de amarul sufletului... Căci nu l'a îmbătrânit lupta, ci nerecunoștința — nu a poporului, ci a *multor prieten și elevi.*

Și acum, dacă ar merita ceva, baremi dela tinerii țavarăși, cărora le-a făurit vreodată ideal național, ar fi sinceritate. Măcar în vorbe, dacă nu și în fapte.

Publicăm articolul acesta parte din descendenta ce o avem față de autorul său, de atâția ani corespondent, și prețuit colaborator al nostru, pe de altă parte pentru că atinge o chestie, care deși s'ar părea personală oare-cum, nu e mai puțin adevărat însă, că atinge un moment caracteristic din moravurile noastre politice. D. Merușiu este apoi mai în măsură de cât ori-cine de a reoglini starea sufletească a vigurosului luptător dr. V. Lucaciu. Fără să acuzăm pe cineva, nici să ținem parte cuiva, ci numai obiectiv judecând, caută să constatăm și noi, că în noua organizare dela Budapesta d-lui Lucaciu nu i-s'a dat nici un rol, măcar așa știm, nimeni n'a agitat mai tare chestia înființării unui ziar în capitala Ungariei.

Cât privește aluzia cu alegerea dela Radna, încă în anul expirat, directorul nostru spusese verbal d-lui Lucaciu adevăratele motive *care au determinat așolo altă candidatură.* N'are a face momentul confesional!

Alegerea dela Bocșa.

— Corespondență particulară. —

Bocșa, 31 Ianuarie. Aseară a sosit aici dr. V. Braniște, candidatul nostru național. Prima grijă i-a fost să institue un birou

care să urmărească d'aproape toate câte se petrec și să trimită apoi relațiuni ziarelor noastre naționale.

De mâne începând d-sa se va duce prin comunele din cerc pentru a-și ține vorbirea program. Va fi însoțit de mai mulți frunțași. Așteptăm d'asemeni să vină și deputații noștri naționali, să contracareze nemai pomenitele abusuri și teroarea electorală ce se pune la cale din partea administrației.

Suntem ca în stare de asediu.

Din România.

România și Austria. Iată textul telegrammei pe care Camera, în urma propunerii dlui Mihail Cantacuzino, a expedit-o eri dlui dr. Carol Lueger:

»Camera deputaților români, recunoscătoare populațiunii Vienei pentru primirea strălucită făcută delegației consiliului comunal al capitalei regatului, primire, care a umplut de bucurie inimile românilor, în unanimitate, în ședința sa de azi, în urma propunerii dlui Mihail Cantacuzino, primul Bucureștilor, a decis ca arătându-vă personal mulțumirile sale să vă rog totdeauna să transmiteți consiliului comunal și întregii populațiuni vieneze sentimentele sale de dragoste și recunoștință.

Semnat: președintele Triandafil.

Furtună pe Marea-Neagră. — Uraganul de acum câteva zile pe urma căruia Marea-Neagră a înecat mai multe vase, a pus în primejdie mare și vapoarele noastre.

Astfel vaporul »Regele Carol« ce se află pe drum spre Constanța a fost într'o luptă grozavă cu marea, din care a eșit învingător numai mulțumită energiei dlui comandant Mărgineanu, care a stat neconținut la comandă.

De asemenea și cargobotul »Turnu-Severin,« încărcat cu cărbuni, a fost într'o situație teribilă. Echipagiul vaporului »România« a zărit în largul mării cargobotul »T-Severin« ca un sloi de ghiță.

Se știe că vaporul »Principesa Maria« s'a lovit de niște stânci în canalul Tenedos din cauza unui defect la cârmă.

Vaporul »România« a plecat spre Tenedos unde întâlnindu-se cu »Impăratul Traian,« care vine din Alexandria, vor da ajutoare vasului nostru primejduit.

Cum se vede furtuna ce a bătuit în tot sudul Europei a făcut pagube destule, serviciului nostru maritim.

FOIȚĂ ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

CORBEIU.

PARTEA II.

Narațiune de Ioan Slavici.

(Urmare).

V. O jertfă.

»Puteți însă s'o lăsați pe domnișoara singură!?»

»La asta n'aveți să vă gândiți, — răspunse Lucia, care nu se îndoaia nici ea, că e mătușa ei în stare să facă minuni. Ar fi însă greu pentru d'voastră să așteptați, cred c'ar fi mai nimerit să mergeți împreună, ca să știți, ce se face, și să fiți mâne pregătit«.

Doamna Fireanu ar fi voit s'o sărute. O n'cânta gândul, c'o să fie tot drumul singură cu el.

»Acum e timpul să-i arăt, cine sunt eu, — își zicea, — să-l preluerez și să mă fac stăpână pe el«.

A rămas dar așa, și nici că putea să fie altfel: întorși în grabă la Cășoiaie, Corbeiu și dna Fireanu au plecat peste vre-o jumătate de ceas, ea inimoasă și n'voie bună ca totdeauna, iar el strâmtorat, că pleacă cu dansa și mahnit, că se desparte de Lucia, care-l însoțise până la scara trăsorii dorindu-i, ca toate să-i iasă n'bine.

»Uite! — îi zise el. Chiar acum, trecând prin sat, îi dau o depeșă lui Huțanu, ca să vie și el la Bălgrad«.

I-o spunea ei aceasta, dar mai mult pentru că s'o audă doamna Fireanu și să fie cu atât mai inimoasă.

Pe drum apoi ea-l avea ca legat și putea să-l întrebe și iar să-l întrebe despre toate, ca să se dumirească asupra celor petrecute, și să-i spună și ear să-i spună, ca să-l îndrumeze pe calea cea bună.

»Ai pornit-o rău, — îi zise ea în cele din urmă. Nici odată omul să nu plece de jos în sus, ci de sus în jos. Eu am să mă duc la președintele tribunalului, ba chiar și la el cu o recomandățiune dela vre-unul dintre cei mai mari decât el, și să vezi cum o să vorbesc apoi cu dl Hausner«.

»Bine, — întâmpină Corbeiu zimbând, — dar cine e cel ce-o să vă deie recomandățiunea?»

»Să vedem, — răspunse ea. — Om se leagă de om, și e destul să cunoști pe unul pentru că să te apropii, dacă vrei, de ori-și-care. Am vre-o două-trei cunoștințe la Bălgrad. Nu sunt, ce-i drept, dintre cei de frunte, dar adeseori sluga poate să-ți fie de mai mare ajutor decât stăpânul. Mai ales ușile domnilor mari, slugile le deschid«.

Sosiți la Bălgrad, ea se despărți de Corbeiu și se porni ca prisnelul bine învățat, iar Corbeiu se duse drept la Veleanu.

»Ce e?» — întrebă dansul.

»Rău nu e, — îi răspunse avocatul, — dar nici bine n'ași putea să zic, că este. — După cele ce s'au adevărit până acum, vinovat e Bodălu, care l-a luat pe Ghiurca să-l arunce în Murăș, Hoancă, pe care oamenii l-au văzut lovind pe Ghiurca, și Cărcioc, care le-a spus peste

noapte secerătorilor, că au să fie luați la goană, și e tare bănuț, că a pus focul«.

»Asta se poate, tot ce se poate, — grăi Corbeiu«.

»Vorba e însă, că Ghiurca e acela, care a venit dimineața la secerători, — urmă Veleanu, — și secerătorii spun, că el a voit să-i iee la goană, i-a ocărit și l-a palmuit pe Hoancă, iar Cărcioc se descarcă asupra lui și zice, că de el a fost pus la cale«.

»Și asta se poate, — grăi Corbeiu. — Nu e mișelie, pe care nu e n' stare s'o facă omul după ce și-a pierdut odată rușinea«.

»Vorba e însă, că Ghiurca e omul lor, — întâmpină Veleanu, — și cu ori ce preț trebuie să fie scos nevinovat«.

»Să-l scoată cât le place, — răspunse Corbeiu. — Eu am declarat odată, că nu fac nici o reclamațiune și nu ridic nici o pretensiune«.

»Tocmai acesta e lucrul, pe care nu trebuie să-l faci, — îi zise avocatul. — El nu tăgăduiește, c'a voit să-i iee la goană pe secerători, dar se descarcă asupra ta zicând, că tu l-ai trimis și faci acum declarațiunea fiindcă te știi vinovat«.

Corbeiu rămase ca trăsnet din senin.

»Fără îndoială, că l-am trimis, — zise el, — dar nu ca să-i iee la goană«.

»El zice, că da, — răspunse Veleanu. — Când i-ai învoit pe secerători, erai, așa zice el, în harță cu sătenii, în urmă însă voind să aduci preot în sat pe viitorul soț al unei fete, la care îți umbrai să te pui bine cu dânșii. Fiindu-ți însă greu să nu-i primești pe secerători după ce i-ai învoit, ai plecat de acasă și te-ai înțeles cu

Cine minte ?

— Raport telefonic din Camera ungară. —

Budapesta, 2 Februarie.

O lege în patru minute. Un record mai mare, de mare viteză a creării parlamentare, nu credem să se fi mai pomenit. Cine ar mai îndrăzni să hulească țara noastră pentru lipsă de progres și de nivel — american. Și mai alaltăieri se plânga un deputat kossuthist că legiuirea noastră lucră prea încet. Cum vrea dl Farkasházy, trei la două minute ?

Vre-o doi deputați kossuthiști stau răzimați de banca întâie și par a fi însărcinați de către partidul lor de-a striga obligatorul *da* la întrebările președintelui. După 30 de ani de negațiune îndârjită, ei s'au deprins uimitor de repede să strige *da*, de pare că ar fi strigat totdeauna acest cuvânt, ca niște *ewige Jasager*. Când partidul kossuthist va fi perfecționat în de-ajuns cu exercițiile acestea, când se vor fi antrenat, atunci guvernul îi va prezenta și celelalte legi: *urcarea contingentului militar*, așa zisul *sufraj universal* etc.

Înainte de ordinea de zi deputatul Vaida-Voevod a tranșat un incident ivit în decursul marelui său discurs de ieri, cu Hock.

Hock l-a întrerupt ieri pe Vaida, când a afirmat că Hock ne trimisese odată la spânzurătoare, cu cuvântul, puțin demn de limbajul unui preot: »*Minți!*«

Vaida-Voevod vine acum cu notele stenografice ale monitorului și dovedește, că Hock a spus cuvintele ce i-a atribuit, în ședința dela 23 Oct. a Camerii și că prin urmare nu dânsul a mințit, ci sfinția — *nu spune adevărul*.

Președintele Justh deschide ședința la orele 10 și 15 m. Pe banca ministerială: Wekerle, Jossipovich, Darányi.

Dintre deputații naționali sunt de față: Iuliu Maniu, Ioan Suciu, Jașa Mrksici.

Înainte de ordinea zilii.

Alex. Vaida-Voevod: În discursul meu de ieri am spus că dnii deputați Hock și Markos vor să-și pue ideile în practică, adecă să ne trimită la spânzurătoare. Dl deputat Hock mi-a

răspuns spunând că nu știe de unde am scos această acuză, căci creșterea și bunul lui gust îl opresc să spuie ori când lucrul acesta. Când i-am răspuns mi-a strigat, întrerupându-mă: *Constat că ai mințit!* Este datorია mea de a dovedi, că nu am mințit, ci l-a mințit pe dânsul memoria sa. L-am rugat totodată că în caz, că-i voi dovedi că nu are dreptate, să ceară scuze în fața parlamentului.

În ședința 48-a dela 23 Octombrie 1906 cu ocazia discuției proiectului de lege despre încurajarea industriei, vorbind dl secretar de stat Sztérényi despre slovaci și români, dânsul a zis: *Ei, (naționaliștii) gravitează în afară! Să le ridicăm o fabrică de funii!* (Oratorul citează cuvânt cu cuvânt pasajul din notele stenografice ale camerei). Cred, că nici dl Hock nu se va mai îndoi acum de cuvintele sale.

Când a spus că creșterea și bunul său gust îl opresc să vorbească astfel, am crezut că pot să afirm că dânsul regretă cuvintele acestea. Nu-i rușine să te căești de un lucru și repet, că aștept ca Dta dle deputat, să-ți ceri scuze și vei recunoaște că eu nu am mințit, ci Dta ai greșit.

Apropriația.

Dup'aceasta se votează fără discuție proiectul de apropriație în general și în special. Cu puțină discuție s'au votat proiectele de legi despre valuta de coroane și despre sistemul nostru monetar.

Rugările mari multor comitate au fost cetite și după puțină discuție au fost adoptate propunerile raportorilor *Hermann, Feszelszky, Gieszvein* și *Moskovitz*.

Președintele închide ședința la 12 ore fără 10 m.

Din străinătate.

August Bebel despre alegeri. Un corespondent al lui »Die Zeit« publică un interview cu A. Bebel. Acesta zice că a pierdut o bătălie, lucru ce poate păți ori-ce general și că într'adevăr nu s'a așteptat nimeni la așa pierderi, dar la pierderi s'a așteptat. Nu e adevărat c'ar fi zis în Hamburg că partidul va căpăta un spor de 15—20 de locuri, ci numai că potrivit se așteaptă la acest lucru. Știam c'o să pierdem locuri, dar credeam că vom câștiga unele noi.

dânsul să-i alunge. Văzându-se astfel înșelați, ei s'au resbunat puindu-și foc.

Corbeiu iar se simțea ca odinioară, în copilăria lui, când se dedea 'n călușei.

»Care va să zică asta e treaba, pe care ți-a făcut-o Tihamér!?« — exclamă dânsul.

»Stai să vezi, — grăi avocatul. — Dânsii mai pot dovedi, că ai cumpărat cambii de ale lui Ghiurca, ca să faci presiune asupra lui. Ori și cât ai tăgădui tu, probabilitatea formală e contra ta și Hoancă și Bodălău nu scapă. Dacă însă tu nu tăgăduiești, nu mai stăruie nici ei, îl dovedește pe Cărcioc vinovat de a fi pus focul, Hoancă și Bodălău scapă și întregul proces se sfârșește iute.

Corbeiu înțelegea, de ce e vorba, și dete din cap.

»Nici odată! — strigă el. — Mișel ași fi, dac'ași fi făcut-o, și încă mai mișel, dac'ași zice c'am făcut-o fără ca să o fi făcut!«

»Dar în zadar o tăgăduiești, — stăruie Veleanu. — Iți vor scruta întreaga viața până în cele mai intime amănunte ale ei.

»Să mi-o scruteze, — îl întrerupse Corbeiu, — și va ieși la iveală, că e curată.

»Te înșeli amarnic, — întimpină avocatul. Ei n'o scrutează, ca să afle, cum e, ci ca s'o scoată plină de mișelii. Fi om cu minte și nu scăpa din vedere, că ai în fața ta oameni, care te socotesc primejdios și cred, că săvârșesc o faptă bună, dacă se folosesc de încurcătura, în care te afli, ca să te înștrăineze și de ai tăi, prezentându-te drept un mișel, de care toți au să se deparțeze cu un fel de oroare. la lumea cum e și

crede-mă, că vor sta la indoială chiar și cei ce te cunosc destul de bine.

»Nu mă 'ndoiesc de aceasta, — grăi Corbeiu cu amărăciune. Teafăr n'o să mai pot ieși eu din încurcătura aceasta. Așa ori așa lumea tot se va depărta de mine: tot mai bine e însă, ca lumea să te creadă decât ca tu însu-ți să te declari mișel. Lasă-i, — urmă el îndârjit, — să-i osândească pe Hoancă și pe Bodălău. Cu cât mai multe sunt nedreptățile, pe care le fac, cu atât mai curând le va veni răsplată. Au mai suferit și alții și iar alții vor mai suferi. Lasă-i să-mi facă și mie tot ceace vor: n'am nevoie nici de încrederea, nici de iubirea nimăru. O să-mi trăiesc traiul în vizunia mea, și, dacă ar fi să mi-se urască, e mare lumea lui Dumnezeu și puțin îmi pasă, unde-mi vor ajunge oasele.

Un singur mijloc de 'nduplecare mai avea Veleanu.

»Nu ți-e însă milă de biata acea de fată, care n'a greșit nimic și are să fie dată pe gura lumii!? — grăi dânsul.

Corbeiu se cutremură și-i aruncă o căutătură plină de mânie.

»Eu ce să-i fac!? — răspunse. — Iși are fiecare soarta, și, dacă o nenorocire a fost pentru dânsa să dea peste mine, nu de mine are să se plângă, ci de cei ce mi-au scos-o 'n cale. Nu, ea nu poate să-mi fie demon ispititor: de dragul ei n'am să fac nici o mișelie.

»Omule! — stăruie Veleanu. — O jertfă trebuie neapărat să cadă: ei îți cer pe Cărcioc, iar tu o dai pe ea!?«

»Nu, — răspunse Corbeiu: — pe mine însu-mi mă dau!«

(Va urma).

Darea îndărăt și-o explică prin mai multe:

Întăiu prin chestia națională care deșteaptă patimi. Nepăsătorii s'au pus în mișcare. O mulțime de neluminați au crezut că au datorie să mântue patria. Apoi mulți măestri, cari mergeau cu socialiștii, i-au părăsit în urma înăsprirei luptei sindicale. Unii antreprenorii mici l-au părăsit și ei. Deosebiri și dușmăniile de clasă merg crescând. Lupta împotriva scumpirei cărnei le-au înstrăinat pe mulți țărani, cari, dacă au de vânzare numai un porc doi, tot vor să-i vândă cât mai scump. Apoi amestecul guvernului, ca la ori-ce dizolvare, a fost mai mare decât alte dăți.

Mai spune că de data asta învățătorii și institutorii au fost foc și pară împotriva socialiștilor. Altă dată făceau așa numai proțtii și slujbașii. Nu știe ce li-s'a făgăduit slujbașilor. În circumscripția Gothe au dat câte 50 de mărci tuturor lucrătorilor din pădure. Arată părere de rău c'au pierdut locuri ca Gothe, Breslau-Ost, Brunsvig, pe cari le aveau și pe vremea legii împotriva socialiștilor.

În privința balotajelor zice că radicalii chiar de ar voi să ajute pe socialiști n'ar putea, pentru-că alegătorii nu i-ar asculta și că radicalii s'au năvălit a căpăta voturi socialiste fără a se crede datori a le da și ei voturi în alte părți.

Criză ministerială în Franța.

În decursul discuției asupra proiectului de lege referitor la reuniunile publice, ministrul cultelor Briand, a combătut amendamentul Meunier, care tindea să nimicească aplicarea legii. Ministrul a cerut radicalilor să se explice în mod clar în loc de a se deda la manopere secrete pentru a provoca criză în guvern.

Jaurès declară că va vota contra amendamentului, susține că dl Briand e prea optimist și că nota dată episcopilor a fost o imprudență.

Președintele conziliului dl Clémenceau zice: Recunosc că suntem incoerenți, dar nu eu am adus lucrurile până aci.

Atitudinea sa în senat a fost corectă, din momentul ce a cerut modificarea acestei legi.

Nici el nici Briand, care pe atunci era raportorul legii de separațiune n'a prevăzut, că papa nu o va accepta. Briand s'a simțit ofenzat în urma acestor cuvinte și retrăgându-se în cabinetul său s'a decis să-și dea demisiunea.

Clémenceau se apără în sfârșit de acuzația, de a fi voit să inzulte pe Briand și caută să-l liniștească.

Ei revin împăcați în mijlocul aplauselor generale.

Meunier își retrage amendamentul și proiectul asupra declarației reuniunilor este adoptat cu 550 voturi contra 5.

De-ale Patriarhului ecumenic din Constantinopole. Referitor la acest subiect »L'indépendance roumaine« din București într'o corespondență primită din Constantinopole scrie următoarele:

După mai multe sfaturi primite în decursul sărbătorilor atât la Patriarhul ecumenic cât și la membrii laici și la câțiva prelați ai sinodului cari au adoptat linia de conduită trasă de guvernul grecesc pentru a se debarasa de aceia cari îl silesc, să deie o suliță în chestia românilor din Macedonia, Patriarhatul ecumenic din nou a întors spatele. El nu vrea cu nici un chip să dea satisfacție solicitărilor legitime și conforme drepturilor omenești românilor din Turcia.

Susține între altele, că Sultanul și Marele vizir n'au dreptul să se amestece într'o afacere, care nu-i privește și că el — Patriarhul, va regea afacerea lui.

Acesta e limbajul conjurațiilor, cari au fără excepție un scop unic, realizarea marelui idei în detrimentul imperiului otoman, care cu generositatea caracteristică islamismului a acoperit cu aripile sale pe învinșii cuceritorului Sultan Mehmed, care a luat Constantinopolul și i-a ocrotit

în exercițiul religiei lor, dându-li întreagă libertatea cultului.

Grecii au abuzat de bunăvoința turcilor și continuu au căutat să submineze Imperiul. Această ingratitude le-a fost plătită prin iradeaua din 1905, care recunoaște drepturile civile Aromânilor. Aceasta concesie patriarhul o declară de anti-canonică, își invocă deci drepturi de stăpânire asupra românilor macedoneni și caută să înăbușe sentimentul lor etnic, acuzând România de a purcede după o inițiativă proprie, iar nu îndemnați de atitudinea aromânilor cari sunt servitorii devotați ai *marei biserici*.

Patriarhul a dat din nou un răspuns negativ guvernului turcesc. România n'are decât să-și creeze un nou drum și să procedeze după propriul ei îndemn. În aceasta cale poate conta pe sprijinul marelui vizir.

Criza ministerială în Muntenegru. Principele Nicolae a însărcinat cu formarea cabinetului pe fostul ministru de finanțe Andrei Radovici.

Teroarea în Rusia. Directorul Penitenciarului Derjabin, Gudima a fost ucis cu două gloanțe de revolver. Nu se știe adevărata cauză a acestui omor, se presupune însă, că a fost înscenat de revoluționari.

Un agent secret, Grün din Warșovia a fost de asemenea ucis. Atentatorul n'a fost încă prins.

O declarație a primului ministru sârb. Ministrul președinte Pasici a declarat în Scupcină, că afară de contractele comerciale mai sunt de regulat bugetul și lista civilă a prințului moștenitor. Întru cât privește conflictul vamal cu Austria speră, că afacerea va lua o întorsătură mai bună cel mult într-o lună de zile.

Impotriva Ungurilor.

Berlinezii iar le-au tras una concetățenilor noștri maghiari: în institutul de editură Neimayer a apărut adică o carte intitulată »Der Chauwinismus în Ungarn,« scrisă de un patriot în străinătate. Nu credem a ne înșelă când bănuim că autorul acesta este fostul profesor și deputat dr. Lutz Korodi, care dinnaintea prigonirilor șoviniste s'a simțit silit a se duce dela Brașov la Berlin.

În broșură autorul tratează întreaga stare din Ungaria, precum și relațiunile cu Austria. E d'o ironie crudă îndeosebi față cu d-nii din coaliție și peste tot condamnă în termeni necruțători întreaga politică șovinistă. Scoate la iveală, ilustrând cu fapte, antipatia ungarilor față de tot ce-i nemțesc, huiduirea vulturului cu două capete și a imnului împărătesc etc. etc.

Broșura s'a împărțit nu numai în toată Germania, ci și în Austria și Ungaria, precum și în celelalte țări culte din Europa.

SITUAȚIA.

— Prin telefon. —

Noul ministru de justiție.

Ministrul președinte Wekerle i-a oferit azi lui *Holló Lajos*, redactorul ziarului »Magyarország« portofoliul justiției. *Holló* însă a refuzat.

După unele versiuni el și-a motivat refuzul spunând, că cabinetul actual nu este așezat pe base destul de trainice. După aceasta ministrul președinte a oferit portofoliul lui *Günther Antal* secretar de stat în ministerul de justiție. *Günther* a primit. Autograful cu numirea lui și cu dispensarea lui *Polónyi* va apare Dumineca viitoare. Se-

cretar de stat va fi numit *Meskó Lajos*, deputat de Nyiregyháza.

Jurământul lui Günther.

Ministrul președinte Wekerle a plecat azi după prânz la Viena, împreună cu viitorul ministru de justiție *Günther*.

M. Sa Monarchul îi va primi mâne în audiență pe amândoi.

Günther va depune mâne jurământul în fața Majestății Sale.

Alegerea dela Bocșa.

Ministrul de comerț Kossuth Ferencz, în calitatea sa de șef al partidului kossuthist, contele Batthyány Tivadar, în calitate de vicepreședinte al partidului au adresat alegătorilor oșoșoși din cercul Bocșei un apel, ca să voteze toți pentru Iulian Weisz, menținându-și însă principiile lor kossuthiste.

Pentru alegerea lui Iulian Weisz deci Kossuth însuși apelează la partizanii săi, ca să voteze contra principiilor lor kossuthiste.

Când ungerii atât de puțin numeroși în cerc sunt în stare să se lapede de principiile lor în vederea solidarității naționale, nădăjduim că românii, cari fac majoritatea cercului și cari nu sunt divizați, le vor opune pildă și mai înălțătoare de solidaritate națională.

Din Zarand.

Unui amic de pe valea Crișului-alb. Frate Traiane! Imi dai voie, să vorbim despre o afacere de interes obștesc pentru noi.

Înteleg: reprezentanța gimnaziului public gr. or. din Brad.

Cred, că știi, că pe aceasta o alcătuiesc membrii sinoadelor din protopresbiteratele române gr. or. Brad și Halmagi, care se întind peste toți credincioșii gr. or. din Zarand, vre-o 70.000 suflete.

Drepturile și datorințele, cari le au sinoadele protopresbiterale, le are și reprezentanța gimnazială, și mai adaugă la acele unul: dreptul sfânt și mare de a cârmui și desvoltă treptat gimnaziul din Brad — al doilea institut român gr. or. mediu din patrie, precum și de a administra corect fondul gimnazial, a cărui avere trece peste 1/2 mil. cor.

Noi, zarandenii avem dreptul și simțim lipsa de a ne întregi institutul. Căci azi 4 clase gimnaziale, nu sunt destule pentru nici o carieră. 4 clase gim. sunt acum tocmai cât au fost nainte 40 de ani 4 clase primare. Doar și mai puțin.

Totuși nu facem, ce datori suntem să facem întru îndeplinirea, desăvârșirea acestui lucru vrednic de memoria părinților noștri și neapărat de lipsă pentru înaintarea noastră! — Noi înșine purtăm vina! Căci înșine suntem prea puțin pășători de viitorul nostru! Astfel săvârșim un păcat strigător la cer!

*Altcum și-au înțeles chemarea părinții noștri. Fericirii zarandeni închinată nu numai *imprumutul liber voluntar de stat dela anul 1854*, pe altarul culturii neamului, îndată ce sună ora libertății și egal îndreptățirii, și îndată ce Marele Andrei Șaguna și vrednicii săi împreună lucrători Boșa, Pipoș, Hodoșiu, Frâncu etc. le spuse, că libertatea și egalitatea vor rămânea vorbe moarte, până când nu vom avea carte. Fără carte n'ai parte! Inteligența — preoți și funcționari de tot felul — nu numai că intră în șirul contribuenților cu rate lunare și anuale pentru a înființa și sporî fondul gimnazial, ci era mândră, că poate conlucra la înaintarea gimnaziului. Fer. dr. Hodoș, Borlea, Pop — binefăcătorul — etc. altfel se interesau de luminarea neamului lor. — Par'că se simțiau mângăiați, dacă sfatul lor lumină mintea membrilor comitetului și reprezentanții. Un Grațian Pop, fost pretor al Halmagiului, a protestat sus și tare, când odată n'a fost chemat la adunare. Dr. Hodoș, venia chiar și la examenele dela finea anului școlar ori a semestrului. Revărsă mândrie în inimile noastre de școlari printre a. 1870-1875*

și ne însuflețea cu prezența sa mai mult de cât azi ori-ce masă a studenților. »Regele munților« nu odată ședea pe lavița dela bolta lui Săcărian, vis-à-vis de gimnaziu, urmărind cu drag mesur școlariilor. Par' că-i văd fluerul de pe tureac. *Multi doctores, pauci docti* — zicea fericitul către zeloșii profesori.

Suvenirii plăcute!... Deveniți izvor de fapte vrednice!! Au doar generația tinăra nu cunoaște, ori nu vrea să țină samă de trecutul părinților săi!? Dar cunoaște profetia bardului dela Mircești: *Din stejar, stejar răsare!*

Sau doar cei doi protopopi gr.-or., din Zarand, deși ambii sunt fruntași zeloși ai bisericii, ambii sfetnici ai arhierilor lor, ambii conducători în reprezentanță, — vor să strige în pustie!? Căci, deși pusu-s'au la desbatere afaceri prea însemnate, ca întregiri de locuri vacante cu profesori, penzionări de profesori și mai mare și sfântă decât toate, pastora arhiepiscopului-metropolit Ioan, în cauza întregirii claselor conform statutului și lipsei arzătoare; totuși rămănem nepăsători. De 2 ori s'a convocat reprezentanța. De tot atâtea ori s'a dus care încătrău. Deoarece din 72 membrii, prima dată abia s'au arătat 16, iar a doua-oară 29.

Astfel, observând §-ul 13, conform căruia concluze valide se pot aduce numai fiind de față majoritatea membrilor: reprezentanța s'a convocat a 3 oră pe 30 Ianuarie v. a. c.

Ar fi oara a 11-a ca barem atunci să se adune cel puțin 37 din 72!

De altfel, ca să fiu sincer, îți spun, că din ppresb. Bradului vin câte 24—26; dar din al Halmagiului ori nici unul, ori rare-ori 1—4 deși calea ferată percurge întreagă Valea Crișului-alb până la Brad.

Înțelegi deci, Frate Trăiane, că în chipul acesta Halmagiul împiedcă Bradul, halmăgenii strică pe brădeni, lucră contra intereselor vitale ale culturii, luminării neamului nostru!

Drept-aceea nu-mi luă în nume de rău, că-ți adresez aceasta scrisoare. Vreau să înțelegă toți frații adevărați.

Ești fruntaș al sinodului ppresbiteral din Halmagi, ai amici, dorești să înaintăm, ai dorul de a capacitate și înpintenă: străbate deci în inimile fraților, luminează-le mintea, conjură-i să-și împlinească datorința!

»Unde-s doi puterea crește«...

»Uniți în cugete... uniți în simțiri«: D-zeu va binecuvântă întrunirea noastră. Hotărârile inspirate de duhul înțelepciunii vor deșteptă și închiegă toată suflarea într'un trup și un suflet spre mărirea neamului și patriei.

Aștept: să ne revedem cu dragoste frățiască! Brad, 17 Ianuarie 1907.

Amicul tău:

Pavel.

Din Bihor.

Un diregător vrednic și cinstit. Stm. dle Redactor! Din Bihorul nostru V'ați obicinuit a auzi mai mult numai tot vești slabe; sunt însă în plăcuta pozițiune de a Vă vesti acum — bună.

Înalta stăpânire aflase de bine să hotărască în timpul din urmă înmulțirea notariatelor. Astfel, din notariatul nostru de mai nainte, al Căbeștilor, s'au desfăcut comunele *Roșia și S-Lazuri* ca notariat de sine stătător.

Azi la 17/30 Ianuarie a. c. s'a și ținut alegere pentru îndeplinirea postului de notar. Alegerea a fost condusă de dl protopretore *Horváth Endre*, fiind de față și dându-i mâna de ajutor dl pretore *Desideriu Tempeleanu*.

Candidați au fost dl *Stefan Ghimbeșan* și doi ungeri, dintre cari însă s'a ales, cu toate voturile, candidatul român.

Mă simt dator a scoate la iveală, că atât această alegere, cât și alte alegeri, ca a antistiilor comunale, în cercul actualului nostru protopretore decurg spre mulțumirea poporului, de a cărui dorințe ține samă dl protopretore, întrebând că cine sunt candidații poporului la o slujbă sau alta.

Au pierit deci din cercul nostru păcătoșii din trecut de sub faimosul protopretore, *Beliczay* și cu atât mai mult ne bucurăm de corectitatea actualului protopretore, a cărui vrednicie și cinste am fost dator s'o pun aci, spre lauda și spre mulțumirea noastră.

Roșia, la 17/30 Ianuarie 1907. *Petru Ciuhandu*. paroh. rom. gr.-or.

Afaceri culturale.

In chestia Fondului de teatru.

III.

Di B. s'a și dus la București, unde a stat până la Crăciun fără să fi putut juca vre-o dată pe scena teatrului național; atunci a venit la Brașov hotărât să nu se mai reîntoarcă la București. In privința aceasta scrie comitetului, cu datul de 30 Decembrie: »Conform decisiunii de astă toamnă a on. comitet am plecat la București să joc pe scena teatrului național. Di Sihleanu directorul general al teatrelor din România, în înțelegere cu comitetul mi-a acordat această favoare, spunându-mi să-mi aleg roluri din cursul repertoriului fixat. Fiind încă în tot timpul cât am stat la București trupa italiană de operă și societatea dramatică în zilele ce le avea jucând numai comedie și farse, eu nu am putut risca să pășesc pe scena din capitală în un rol din acestea piese; nu convin temperamentului meu. Apoi din domeniul curat dramatic nu s'a jucat decât Hamlet, Romeo și Julietta și melodrama Caporalul Simon, în cari rolurile erau distribuite de mai înainte«.

Comitetul în urma aceasta precum și în vederea intereselor și a trebuințelor noastre, în ședința din 13 Ian. 1905, după ce »ia la cunoștință cele comunicate de di B. în raportul său« decide: »Comitetul însărcinează pe di Bârsan ca anul acesta să se îngrijească a aranja reprezentațiuni teatrale, în diferite locuri, asociindu-se la trupe de diletanți«.

»Pe baza experienței ce dobândește în acest timp să compună apoi un plan de acțiune în vederea trebuinței de a organiza și conduce mișcarea teatrală la noi, precum și în vederea activității sale în viitor«.

»Asupra activității și observațiilor sale din această jumătate de an va face raport detaliat comitetului«.

»In legătură cu aceasta hotărîre comitetul mai anunță, că în considerarea interesului cauzei, ce trebuie să servim, venitele reprezentațiilor date cu concursul dlui Bârsan să se folosească pentru scopurile culturale determinate de aranjatorii lor, având numai o parte a se acorda dlui Bârsan«.

»Locul și timpul ținerii reprezentațiilor se vor anunța totdeauna de cu vreme comitetului«.

Se înțelege pe lângă venitele reprezentațiilor avea să beneficieze mai departe de bursă, până la sfârșitul anului școl., când avea a i-se sistematiza un salariu anual.

Di B. a fost la început de acord cu aceasta hotărîre. După o săptămână însă a revenit și a declarat că nu se poate pune în serviciul acelei chemări. S'a provocat la firea sa care nu-l ajută a răspunde îndatoririlor impuse, de aceea nu poate rămânea în serviciul societății, între împrejurările date, ci numai dacă comitetul ar avea o trupă, cu care să joace. A fost rugat să se mai cugete, și să-și dea în scris hotărîrea. A rămas pe lângă hotărîrea sa, și cu datul de 12 Febr. scrie comitetului între altele:

»Nu pot primi aceasta propunere din următoarele motive:

1. Nu am răbdare să învăț o piesă de un act în 3 săptămâni. Păcat de vremea perdută.

2. »Nu mi-se poate pretinde să fac din fiecare individ un actor. Chiar 5 săptămâni să stau la o piesă, tot prost are să se joace fiindcă sunt silit să joc cu oameni cari într'un rol se simt tot așa de acasă, ca un sălbatic în o galerie de tablouri. Și nu au nici o vină.«

»In fine se poate vedea că până nu voiu avea două sau trei persoane introduse în secretele scenei nu pot să fac nimic.«

»Am primit invitarea societății de teatru de a rămânea în Ardeal, în credința că încet încet, se vor crește puteri în vederea înființării unei trupe.«

»Sunt doi ani aproape și sunt tot singur; mi-am exprimat de atâtea ori dorința să se trimită o femeie la studii, căci fără femeie teatrul nu se poate. Văd că se deschide concurs pentru un comic.«

»Mi-sa spus că e greu să se mai crească actori de teama, ca mișcarea să nu fie oprită, îndată ce va lua un caracter mai pronunțat. Atunci ce e de făcut? Ce rost mai am eu aici?«

»Las la aprecierea onoratului comitet situația mea, rugându-l respectuos să-mi dea un răspuns în timpul cel mai scurt. Sau se lucrează în senzul înființării unei trupe, sau dacă asta e imposibil, atunci...«

Sociale.

Obicei ori înclinație.

De atâtea-ori s'a bătut toba, că românul, ajuns pe o treaptă socială mai înaltă, fie din cauza mediului adoptat, fie din cauza unui obicei urît nu-și mai iubește limba.

Acest trist adevăr îl vedem chiar și în regatul român, unde nu numai clasele suspuse, ci însași burghezimea neglijă frumoasa limbă românească pentru a se folosi în vorbirea primăe necesității de limba franceză, dacă nu e posibil în întregime, cel puțin în fragmente.

Din cauza acestui obicei urît a trebuit să azistăm și anul trecut prin Martie la inscenarea unei juste revolte din partea oamenilor iubitori de grai strămoșesc.

Dar dacă cei din țară schimbă dulcea limbă românească, pentru cocheta causerie franceză, cu atât mai nesocotiți suntem noi, când ne lăsăm pradă curentului periculos al maghiarizării vorbei noastre.

Dar câți sunt astăzi, cari își mai reamintesc de versurile pline de un incontestabil adevăr:

Mult e dulce și frumoasă, limba ce-o vorbim.

Dulceței limbei noastre însă, noi în loc să-i formăm gustul, îl înăsprim cu zeamă de lămâie și ne facem aproape pentru fiecare comună un dialect aparte, dur, imposibil, barbar și ridicol.

De câte-ori ni-s'a atras atenția să ne înțoarcem fața spre București pentru a prinde o atmosferă curată și sănătoasă, totdeauna ne-am lăsat conduși de o închipuire absurdă, că nu noi dela ei, ci ei dela noi!

O inconștiență, care rivalizează cu nepăsarea unui pahiderm.

Mulțumită acestei rușinoase îngâmfări, astăzi, clasele noastre, așa numite culte întrebunțează în vorbire un fel de dialect, pe care nici româno-chinez nu-l putem numi, așa de felurite sunt provincialismele, așa de dese barbarismele.

Pentru a scăpa de sarcina de a-și forma și cultivă limba bravul popor român — (*onoare eccepțiunilor! de trei ori onoare!*) a găsit de cuviință de a adopta pe cea mai apropiată de nevoile sale, pe cea maghiară. Această *cultă limbă europeană* o propovăduiesc urmașii Romei prin cafenele, pe stradă între oameni, cu vază și între derbedei, între cei deștepți ca și între nătânji, la întruniri și în saloane, până chiar și dragostea să tratează tot ungurește, ca și când *szerelemek* ar suna mai frumos, ori mai din inimă, ca deochiatul de: te iubesc.

Și ce e și mai trist chiar și fetele noastre »de salon«, venerabile matroane ale generațiilor viitoare, până și ele se adapă la izvorul veninos al înstrăinării limbei noastre, ele cărora natura le-a dat sfânta datorie, ca devenite odată mame să-i câne copilului în leagăn: *Nani, nani, puilul mami*, iar nu să-l desmerde: *»Jai, te kölyök!«*

Odată mi-se plâneau două surori, fetele unui fruntaș român din Ardeal, că li-e imposibil să învețe curat românește, cu toate, că au stat doi ani într'un pension din București. Le-am spus dșoarelor, câtă vreme Dvoastră nu veți cugeta românește, câtă vreme veți cultivă literatura străină în detrimentul limbei românești, nu vă gândiți la vorbirea frumoasă a limbei materne.

Citiți cărți românești și vă veți uimi de rezultat.

Ei, dar uitasem ceva, un caz foarte nostim: Mergeam astăzi pe stradă. Doua fete drăguțe mi-au atras atenția. Erau românce. Întâmplător vorbiau românește! Mi-am ascuțit urechea să prind ceva din secretele lor de multe ori interesante:

»Miți merem la patinage?«

»De hogy! Nu mărg, mi-s foartye obosită!«

»No, apoi dar să merem la tyinye, cred c'o venyi și Papp néni!...«

Când m'au zărit în apropiere au schimbat-o pe ungurește. Nu e *chic* o discuție valahă.

Cred și eu, când se vorbește așa!

Răul e, că dela obicei, până la înclinație nu-i decât un pas!

NOUTĂȚI.

A R A D, 2 Februarie 1907.

Vremea. După știrile meteorologice se spune că, frigul cel mai mare este în Europa Centrală, pe când temperatura mai urcată este la Ost și la Vest.

In părțile muntoase a căzut zăpada acoperind terenul la înălțimi ne mai văzute până acum.

In multe părți mijloacele de comunicație sunt întrerupte. Actualminte lucrează în capitală 3000 de oameni la desfundarea drumului.

— **Cununie.** Di Stefan Rancu inv. în Pădurani cu d-șoara Zorița Bergiu își vor serba nunta în 21 Ianuarie, 3 Februarie a. c. în biserica din Monostor.

Felicitări.

— **Hymen.** Di învățător Mihai Gutu din Fenciac s'a logodit cu d-șoara Florica Codoș din Pecica.

Felicitări!

— **Eroii și victimele datoriei.** Sub titlul acesta di Const. C. Bacalbașa, șef-redactorul ziarului »Patriotul«, înregistrează în numărul de ieri al ziarului său unele fapte eroice, săvârșite în timpul din urmă de mai mulți slujbași ai statului român. Intre altele vorbind despre purtarea eroică a comandantului vaporului »Regele Carol«, di căpitan Mărgineanu, scrie următoarele: Vaporul a ieșit din Bosfor pe un timp înspăimântător atunci când nici un alt vapor al vre-unei alte naționalități n'a îndrăznit să se aventureze. Inșă, după un mers greu și după o luptă spăimântătoare cu valurile, o ceață deasă s'a lăsat pe mare. Atunci vasul n'a mai putut pluti în direcția Constanței și n'a mai putut intra în port. Fără combustibil suficient, balotat de valurile uriașe ale unei mări căzute în demență, amenințat să se rătăcească ori să-și vadă vaporul făcând naufragiu, căpitanul Mărgineanu a stat pe puntea de comandă timp de 7 ore neclintit. Numai când ceața s'a mai luminat și numai după ce a zărit coasta, căpitanul s'a scoborît de pe puntea neadăpostită unde stăruise, iar un pasager, martor ocular, ne-a afirmat că bravul marinar era acoperit de ghiață din tălpi până în creștet și că d'abia își mai putea mișca membrele înghețate.«

— **Un român macedonean asasinat de greci.** Românismul din Turcia este crud încercat prin răpunerea vechiului institutor Gușu Marcu Nijopoleanul, scos la pensie de doi ani și de atunci primar al partidului românesc din Nijopole.

In ziua de 30 ale lunii expirate, pe la orele 2 d. a. se reîntorcea dela tribunal, unde s'a judecat procesul dintre cele două partide, nelăsând bunii români din Nijopole partidul adversar să profite numai el singur de proprietatea comunală.

Pe când trecea prin piața măcelarilor în apropiere de prăvălia fiului său, negustor de spirtoase, un terorist grecoman îl culcă la pământ, trăgând asupra lui de pe la spate trei focuri de revolver.

Turcul Zia dela cantorul acsizelor sare asupra aceluși criminal îl cuprinde în brațe și-l dă pe mâna poliției. Dacă n'ar fi fost di Zia, mizerabilul era să se facă nevăzut.

Criminalul este schiopul Pichea fiul lui Costi Sima Cocea, tinăr crușovean cam de 24 ani, o haimana, care s'a născut spre rușinea familiei. Deși tatăl său e cu o stare bunicică, el, ca să trăiască, a intrat în slujba comitetului grecesc, din care fac parte tot tovarăș d'ai săi.

— **Un pașă hoț.** Adjutantul particular al Sultanului Fehim Pașa a escrocat dela mai multe persoane sume considerabile, pe urmă a comis un act de piraterie, punând mână pe o încărcătură de mărfuri cu destinația pentru Germania. Ambasadorii Germaniei și ai Angliei au adresat Porții o notă, prin care cer o aspră pedeapsă pentru Pașa Fehim, care a mai turburat siguranța publică prin asemenea acte.

— **O nouă victorie a bandelor bulgare.** »Românul dela Pind« scrie următoarele: In ajunul anului nou bulgarii, au reputat o nouă și strălucită victorie în contra bandelor grecești în faimosul lac Ienige-Vardar cel plin de sânge omenesc.

In acest lac antărții greci aveau 3 colibe, dintre care 1 fusese distrusă de bulgari acum o lună. Acum au împresurat pe a doua colibă, au luat-o

cu asalt și au măcelărit pe toți antariții, cari se aflau într'însa în număr de 57.

Iată cum s'au petrecut lucrurile: Cu patru zile înainte de a se lupta grecii au dat două soli la bulgari ca să trateze de pace și bunăînțelegere cu aceștia. Cei doi trimiși au pus în vederea bulgarilor, că ei sunt frați creștini, că nu trebuie să se nimicească unii pe alții, cu forțe unite să lupte în contra turcului, care e vrăjmașul comun.

Bulgarii au respins aceste avansuri, spunând că faptele mișelești de până acum ale grecilor nu pot face ca ei să fie crezuți pe cuvânt și că între dâșii nu poate fi nici o înțelegere.

»De acea ori noi, ori voi veți fi exterminați aci în loc«.

Trei zile după aceasta întâmplare, una din colibele grecilor a fost atăcată și cei 57 de antariți și-au găsit moartea în lac.

Acum nu le mai rămâne grecilor de cât o singură colibă pe care bulgarii se pregătesc să o atace în curând.

— **Lavine în Tirol.** Din cauza noiei zăpezi au alunecat mase mari de lavine în munții Tirolului, cauzând mari pagube. Oamenii încă au fost prinși de ele, dar au putut fi salvați.

Multe păduri tinere au fost acoperite de lavine.

— **Ucis prin dinamită.** Se anunță din Deva, că la creparea buștenilor (butuci) din pădurea din Alkenyér întrebându-se dinamiță o aschie a sărit din frunchi și a ucis pe Gligor Băluț, care era în casă, dărâmandu-i și perețele bucătăriei.

S'a deschis o anchetă.

— **Antidol** este medicamentul cel mai bun contra durerii de cap, migrenă, trocnă. Pentru efectul admirabil a fost premiat la expoziția de igienă din Paris, Londra, Berlin și Bruxelles cu medalia de argint. Medicamentul nu trebuie beut, ci pe palmă pus și sorbit. O sticlă de Antidol costă 1.20 cor. Se capătă în toate farmaciile și în laboratorul chemic a lui Vilmos B. Debreczen.

— **Săpun de vioarea de Parma.** Sub aceasta numire de câți-va ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem capătă atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare să nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mână de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil. 3 bucăți 2 cor. 20 fil. Pregătește: Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă. Miskolcz. Se poate capătă în Arad în drugheria lui Vojtek și Weisz, Lugos în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Dela judecătoria și tribunale.

Epilogul alegerii din Siria.

Se știe că la ultimele alegeri generale, și-a cerat norocul în cercul electoral al Siriei și fostul strajameșter de jandarmi, cunoscutul bărbat de stat ungur, Gabányi. Prietîn cu oameni stăpânirii, el s'a bizuit așa de mult în baionete și 'n fără-delegile slujbașilor încât a socotit că este destul atât, pentru a mai ajunge odată în domnia din care gustase, grație unui cerc ungueresc, care și aflase pe demnul reprezentat în Gabányi.

S-a păcălit însă. Sirienii, valahi mult mai proști decât să știe prețui pe un așa bărbat, l-au primit foarte prost. Sat de sat cu huidueli, pe ici colea și cu bătaie. Așa a pățit-o, ori era s'o pățească în frumoasa comună din podgorie: Covăsint.

Dl candidat își făcuse intrarea triumfală într'o dup'amează, cu mare alaiu, steaguri, câțiva oameni plătiți cu ziua pentru a face însuflețire și, natural, cu muzică.

Satu, 'ntreg se adunase să vadă minunea, cu femeii, copii, cățel, purcel. Mulțimea se așezase pe platoul din fața primăriei, unde — îi anunșase primăria vorbirea lui Gabányi. Primirea însă n-a fost din cele mai cordiale. Cât ce l-a zărit, mulțimea l-a luat cu huidueli, femeile cu batjocuri încât s'a născut o harabură colosală, căreia noroc că i-a pus capăt — un torent de ploaie,

căci altfel era 'n primejdie chiar pielea lui Gabányi.

Pentru crima, de a fi ațîțat mulțimea, de a-l fi atacat cu pietrii pe Gabányi și falnicul său cortej au stat ieri la tribunalul din Arad pe banca acuzaților 16 covăsinteni. Intre ei preotul Ioan Cure cu fiul său Aurei și însuș judele comunal Virgil Țigan. Ceialtați acuzați sunt Mihaiu Vorțan, Iosif Căprucean, Mitru Popiștean, Todor Tudur (Cocoș) Vasilie Tudor, Mitru Balta, Savu Tudur, Adrian Cure, Pavel Cure, Vasilie Șergian, George Jurculesc, Todor Tudur (Tu) și Todor Balta.

Cea ce e respingător în acest proces, este că drept martori și acuzați ai lor sunt țărani d'acolo, români și ei, cari, din dujmănie vin și-i a-supresc pe acuzați, ce te umple de desgust. Vezi șease țărani, adevărate tipuri de țărani stricați, acuzându-și pe frații lor, pe preotul lor, și spunând lucruri cari denotă adâncă lor stricăciune morală. Unul dintre ei, George Drăucean cu numele, zice:

— Cinstită lege! Când a venit dl Ștefan Pop, a fost primit cu treasuri, s'a tras clopotele, iar când a venit măria sa Gabányi l-au luat cu petrii. Lege e asta, se cade asta? Aștia au făcut-o!

Când e înfățișat cu veneratul preot Ioan Micloși care este ascultat ca martor, el îi spune în față:

— *Părintele nu vorbește adevărul! Nici n'a fost acolo!*

Ceea ce-l face pe părintele Micloși să esclame indignat în fața tribunalului:

— Pe conștiința mea de preot jur, că am fost acolo, o pot dovedi aceasta cu solgăbirăul, cu notarul și chiar cu jendarmii deși aceștia-s supărați pe mine fiindcă i-am certat, că loviau cu patul puștii pe un băiat nevinovat.

Și așa mai departe. Ei se 'ncurcă în contraizeri vădite și caută cum numai să-i poată mai bine asupra pe acuzați. Aceștia clatină din cap și privesc cu dispreț la ei.

Să-i punem aici și cu numele: George Drăucean, George Păulișan, Mihai Luca Haicului, George Luca, Virgil Marian și Ioța Berzovan (a sichi).

Procesul mai continuă și mâne. Apărător este deputatul Siriei dl dr. Ștefan C. Pop.

BIBLIOGRAFIE.

»Pentru copii cei buni« este titlul volumului scris de d-șoara *Augusta Rubenescu*, talentata noastră literată. Volumul, foarte frumos executat și cu ilustrațiuni, cuprinde o mulțime de povestiri pentru copii de școală, tot piese amuzante, hazlii și mai presus de toate moralizatoare, proprii pentru formarea caracterului. Recomandăm această carte tuturor părinților și învățătorilor. Un volum, legat, costă numai 65 cruceri, trimis cu posta. Comande de cel puțin 10 exemplare, se socotesc cu 1 coroană. Se pot comanda la administrația »Tribunei«.

Economie.

15 fileri — într'un bilanț. O bancă — nu din cele mai mici — are la Contul Profit și Pierderi o poziție de 15 — zî: cincisprezece fileri. Multe curiozități mai sunt în lume.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Raport telefonic al »Tribunei«. —

Budapesta, 1 Februarie 1907.

INCHEEREA la 12 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907 (50—kilg.)	7.42—7.43
Secară pe Aprilie 1907	6.73—6.74
Orz pe 1907	7.36—7.37
Cucuruz pe Maiu 1907	5.18—5.19
Grâu pe Octomb. 1907	7.77—7.78

INCHEEREA la 5 ORE :

Grâu pe Aprilie 1907.	7.42—7.43
Secară pe Aprilie 1907	6.73—6.74
Ovăs pe Aprilie 1907	7.36—7.37
Cucuruz pe 1907	5.19—5.20
Grâu pe Octomb. 1907	7.77—7.78

II. Producte.

— Prețurile socotite după 100 kgr. și în bani gata. —

Unsoare de porc	143—144—
Slănină	110—111—
Prune uscate de Bosnia	26.50—17.50
Pezmet de prune	42—43—

III. Târgul de porci Kőbánya.

(Raportul halei comerciale din Budapesta—Kőbánya)

Prețuri de porci grași: Porci ungari de prima calitate. Bătrâni, grei (părechea peste 400 kilg.) — fil. Tineri, grei (părechea peste 320 kilg.) 126 — 127 fil. Tineri mijlecii (părechea 250 — 320 kilg.) 128 — 129 fil. Tineri ușori (părechea până la 250 kilg.) 128 — 129 fil.

Piața din Arad.

Cursul spiritului.

Spirit rafinat en gros	158
" " " detail	160
Spirit brut en gros	156
" " " detail	158
Lături uscate per kilg.	15

Bursa de bucate din Timișoara.

Timișoara 1 Februarie.

Grâu 75 kil. 6.30—6.40, 76 kil. 6.40—6.50, 77 kil. 6.50—6.55, 78 kil. 6.60—6.65. Grâu (marfă mercantilă) 75—76 kil. 6.30—6.35. Secară 5.60—5.70. Orz 5.60—5.70. Ovăs 6.40—6.50. Cucuruz 4.40—4.45.

Din public *).

Dlul Ioan Dorca, rigorosant în ??

Cambiul de 400 coroane e de mult improce-suat și D-Ta mă ameninți pentru epistola scrisă cu proces și nu cu plată. Te rog acum, pe aceasta cale ca din banii de 3600 coroane cari i-ai primit ca fost drabant să-ți plătești și datoria de 400 cor., care sumă verosimil ai spus-o la »Japán«, apoi pe ghetete à la champagner și pe la băile din Basna.

Cred că un fost solgăbirău și gentry nu va mai aștepta altă provocare pe calea aceasta.

Arad, la 31 Ianuarie 1907.

I. M.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

Redactor responsabil Sever Bocu.

Editor-proprietar George Nichin.

Anunț de vânzare.

În comuna românească Socodor în loc principal, se află de vânzare o prăvălie cu birt. Totodată se vinde și casa unde e prăvălia. Informațiuni mai de aproape dă administrația »Tribunei«.

Află aplicare momentană în tipografia „Tribunei“

Doi culegători buni.

Caut tovarăș

pentru o firmă

ce sustă de 50 de ani, cu o învârtire bună,

ce aduce la an un venit sigur de 10%.

Tovărășul are se depună 30 de mii de cor., pentru amplificarea firmei.

Detailuri dă administrația.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA IN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote
A LUI
G. P. PANTELIC în **SEMLIN**
(ZIMONY)

FIRMA FONDATĂ IN 1854.

FIRMA FONDATĂ IN 1854

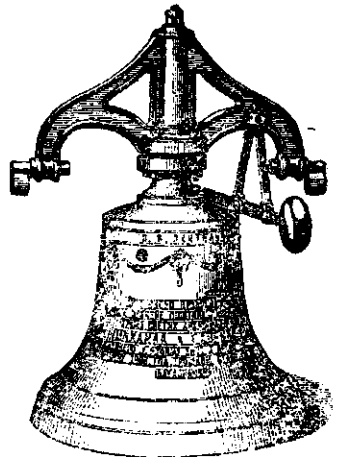
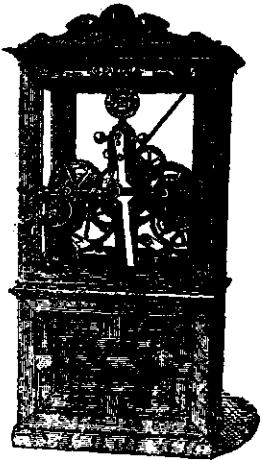
Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sîrmă.

Toarnă clopote noi, face smalturi mișcătoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonie, face adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Biserițelor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

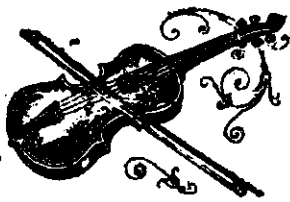
Am cercat expoziția universală din Paris din 1900, cu scop de studiu.

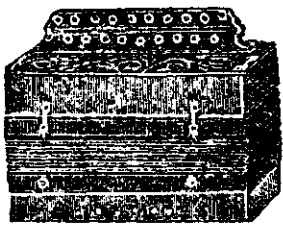
Cel mai bogat magazin pe câmpie pentru instrumente muzicale e a lui

BRAUN IÁNOS

pregătitor de instrumente muzicale
SZEGED, Strada Kársz nr. 7.

Unde se pot căpăta pe lângă prețurile cele mai moderate cele mai bune **violine, celo, gurdune, braci** (violina secund) și **strune** și mai departe **clarinete, harmo-nice.**

Reparări se efectuează artistic și în modul cel mai grabnic posibil.

Trimitem gratuit cataloage ilustrate în limba maghiară și germană.

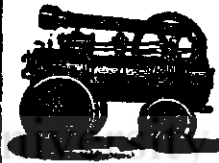
ZIKMUND & COMP.
Fabrică de mașini și turnătorie de fier în **UJVIDEK**

Recomandă tot felul de mașini de economie, dar mai ales mașinile sale brevetate, premiate la cele mai multe expoziții:

de semănat sistem „COLUMBUS-DRILL“ și **motoarele sale** cu gaz, petrol și benzin.

Recomandă mașinile sale

de trcerat cu benzin și aburi, pluguri și tot felul de mașini agricole mari și mici.

Aranjament de mori după sistemul cel mai nou.

Trimetem preț-curente ilustrate gratis și franco.

Premiat la expoziția dela 1906 din Budapesta.

NÁDOR TODOR

parchete, mozaic, lac, curățitor de praf

ARAD, Edelspacher-utca nr. 6a. (Casa proprie.)

Recomandă **lacul său pentru parchete**, inventată de el însuși și întrebuițat de ani de zile, care s-a dovedit nu numai prin culoarea sa frumoasă și trainică, dar și prin ușoara lui aplicare. Înainte de întrebuițare dăm bucurosi oricui instrucții asupra întrebuițării. Primește lăchirarea parchetelor pentru a-le feri de praf în prețurile cele mai avantajoase atât aici în localitate, cât și în provincie. O încercare va convinge pe oricine că fabricatul arădan alui Nádor Tódor este superior celui din străinătate.

Prețul lacului lui Nádor este de 2 cor. 90 bani. Vanzători en gros vor avea reduceri. Periile trebuitoare să vind cu prețurile cele mai avantajoase.

Dacă voești să fii frumoasă

să folosești

crema de lacrimoară a lui Vasváry
ce are efect mare și sigur.

Nu conține materie unsuroasă, e compus din alifii inviolabile. Se poate folosi și ziua! Face să dispară petele, urmele de vârsat, crețelele, arsura de soare și tot felul de morburii de piele.

Face fața albă și curată.

1 borcan de cremă lacrimoară 1 cor.
Prav de păr de lacrim. „cutia 1-20 ..
Sapun de lacrimoară, bucata — 70 ..

Se capătă în farmacia lui

VASVÁRY ELEMÉR

in Hódmezővásárhely.

Pentru vinderea

Marelui magazin de asortiment de sticlă

de porțelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de mase și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpaca și nickel, decoruri pentru odăi și mese, acomodate pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămănător de convenabilă.

Toate acestea se vând cu prețuri foarte moderate — în prăvălia mea, situată pe **Szabadság-tér 21.**

■ **Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie.** ■

Cu stimă:

KLOHS ADOLF.

30 fl.
Mașini de cusut.

Pe lângă responsabilitate de 5 ani o mașină nouă, familiară, veritabil

SINGER

cu armariu închis se poate căpăa numai la

SINGER A.

Budapest, VII., strada Akácza 55
și filiala din strada Sziv 42.

Dregeri a tot felul de mașini de cusut se primesc pe lângă prețurile cele mai favorabile și pentru munca mea fiitoare iau răspundere

Catalog gratuit și franco.

COLUMBIA

escelent mijloc contra pișcăturilor de insecte și țintari.

Prețul împreună cu fi iditățile aparținătoare 1 cor. 20 fl.

Pastilla-Tannin

e unicul medicament cu efect în potriua diareii copiilor.

Bucata cu 10 fileri.

Se capătă numai la unicul apothecar:

Rozsnyay Mátyás

Arad, Szabadság-tér.

Cimbale

cu aparat intern de oțel, cu ton fermecător de frumos, cu ajustament plăcut liferează pe lângă rate și cu bani gata

fabrica de instrumente muzicale

VARGA ÁRPAD

MAKÓ

(Lădița de postă nr. 31)

Preț curent mare și ilustrat se trimite gratis și franco.

AMESTEC DE CAFEA PRĂGITĂ INDIANĂ

e cea mai bună, cea mai aromatică, cea mai cercat și totuși cea mai ieftină cafea dintre toate cele cunoscute până acum.

Se capătă în ARAD numai la

Rothstein Mór

Telefon 350. prăvălia de delicatose și specerie „La pisica neagră” Telefon 350

Arad, piața Szabadság nr. 3.

Aduc la cunoștința onoratului public cumpărător, că amestecul de cafea făcut de mine, va fi compus numai din cafea nobilă de India sudică, de trei ori pe săptămână, cu mașini de prăgit ale mele foarte comandate spre acest scop, chiar de aceia mă adresez cu aceia rugare către publicul din Arad și jur se binevoiască se facă la mine o încercare, să se convingă despre cele spuse.

Amestecul de cafea indiană pregătită, se poate căpăta în următoarele pachete: $\frac{1}{8}$ klg. 50 fil., $\frac{1}{4}$ klg. 1 cor., $\frac{1}{2}$ 2 cor.

Mağazin mare de :

Vinuri de șampanie, franțuzești și ungurești, liquer din țară și străinătate, precum tot felul de articoli de specerie.

Mutare

de magazin de bere.

Mağazia principală a fabricii de bere de Kőbánya, Poporalăi și Timișioară

am mutat-o

din strada Halász nr. 1

în piața Boros Béni nr. 5

vis-à-vis de moara de vapor Széchenyi, ce aduce la cunoștința onoraților mei cumpărători și marelui public.

Cu stimă:

Reusz Sándor.

Telefon pentru oraș și comitat nr. 141.